Get Printed Study Notes for UPSC Exam - https://iasexamportal.com/notes

DO NOT OPEN THIS TEST BOOKLET UNTIL YOU ARE ASKED TO DO SO

ENTRANCE TEST

FOR

DR. AMBEDKAR COMPETITIVE EXAMINATION CENTRE, YASHADA, PUNE

CONDUCTED BY

CENTRE FOR TALENT SEARCH & EXCELLENCE, N. WADIA COLLEGE CAMPUS, PUNE

Time Allowed : Two Hours **Maximum Marks : 200**

INSTRUCTIONS

1. Immediately after the commencement of the examination, you should check that this test booklet does **not** have any unprinted or torned or missing pages or items, etc. If so, request for its replacement.
2. You have to enter your Examination Number on the Test Booklet in the Box provided alongside. **DO NOT** write / mark **anything else** on the Test Booklet.
3. This Test Booklet contains **two** parts as shown below.

	No. of questions	Marks	Nature of questions	Negative Marks
Part – I	50	100	Objective	One third for each wrong answer
Part – II	40	100	Objective	One third for each wrong answer Except for Q. Nos. 85 to 90.

Each item is printed both in **English** and **Marathi**. Each item comprises four responses (answers). You will select the response which you want to mark on the Answer Sheet. In case you feel that there is more than one correct response, mark the response which you consider the best. In any case, choose **ONLY ONE** response for each item.

4. You have to attempt all questions from Part - I and Part-II [Q. Nos. 1 to 90] from 11 am to 1 pm only. You have to mark all your responses for this objective parts **ONLY** on the separate Answer Sheet provided.
5. Under any circumstances attempting the questions cannot be extended after 1 pm.
6. Before you proceed to mark in the Answer Sheet the response to various items in the Test Booklet, you have to fill in some particulars in the Answer Sheet. This information is provided in your Admit Card.
7. After you have completed filling in all your responses on the Answer Sheet and the examination has concluded, you should hand over to the Invigilator **only the Answer Sheet**. You are permitted to take away with you the Test Booklet. You will not be allowed to leave the examination hall before 12 noon.
8. Sheets for rough work are appended in the Test Booklet at the end.
9. **Penalty for wrong answers :**

   THERE WILL BE PENALTY FOR WRONG ANSWERS MARKED BY A CANDIDATE in Part I and Part II EXCEPT FOR **QUESTIONS FROM 85 TO 90**, WHICH DO NOT CARRY ANY PENALTY FOR WRONG ANSWER.

   i) There are four alternatives for the answer to every question. For each question for which a wrong answer has been given by the candidate, **one-third** of the marks assigned to that question will be deducted as penalty.

   ii) If a candidate gives more than one answer, it will be treated as a **wrong answer** even if one of the given answers happens to be correct and there will be same penalty as above to that question.

   iii) If a question is left blank, i.e., no answer is given by the candidate, there will be **no penalty** for that question.
10. **Please note that Part-I of this paper will be evaluated only if a candidate secures a minimum 33 marks in Part-II and final selection list will be prepared on the basis of marks secured in Part-I only.**
11. **Final result of this examination will be declared on or after 28.12.2018 on the website www.yashada.org/acec**

DO NOT OPEN THIS TEST BOOKLET UNTIL YOU ARE ASKED TO DO SO

वरील सूचनांचे मराठी भाषांतर या प्रश्नसंचाच्या शेवटच्या पानावर छापले आहे.

Download FREE UPSC E-BOOKS FREE! CLICK HERE

Get Printed Study Notes for UPSC Exam - https://iasexamportal.com/notes

PART – I / भाग – 1

Question no. 1 : Which criteria is chosen by the 14th Finance Commission for inter-state distribution of proceeds from central taxes ?

1) **Socio-Economic Backwardness**
2) **Fiscal Capacity**
3) **Forest Cover**
4) **Fiscal discipline**

प्रश्न क्र. 1 : 14 व्या वित्त आयोगाने केंद्र सरकारच्या कर महसुलाचे राज्याराज्यामध्ये वाटप करण्यासाठी कोणत्या निकषाची निवड केली ?

1) **सामाजिक–आर्थिक मागासपणा**
2) **राजकोषीय क्षमता**
3) **वनव्याप्त क्षेत्र**
4) **राजकोषीय शिस्त**

Question no. 2 : Who amongst the following was awarded a Nobel Prize for isolation of a virus in pure crystalline form for the first time ?

1) **W.M. Stanley**
2) **Hargobind Khorana**
3) **D. Iwanowski**
4) **Watson and Crick**

प्रश्न क्र. 2 : खालीलपैकी कोणाला शुद्ध स्फटिकरूपात विषाणू पहिल्यांदा वेगळे करण्यासाठी नोबेल पुरस्कार देण्यात आला ?

1) **डब्ल्यु.एम. स्टॅन्ले**
2) **हरगोविंद खोराना**
3) **डी. इवानोवस्की**
4) **वॅटसन आणि क्रिक**

Question no. 3 : The Vedic Aryans first settled in the region of ....

1) **Central India** 2) **Gangetic Doab**
3) **Saptasindhu** 4) **Kashmir and Punjab**

प्रश्न क्र. 3 : वैदिक आर्य सर्वप्रथम .... या भागात स्थायिक झाले.

1) **मध्य भारत** 2) **गंगेच्या खोऱ्यात**
3) **सप्तसिंधू** 4) **काश्मीर आणि पंजाब**

Question no. 4 : Government announces .... to mark Mahatma Gadhi's 150 birth anniversary.

1) **open defecation free state**
2) **amnesty for prisoners**
3) **alcohol free state**
4) **none of the above**

प्रश्न क्र. 4 : सरकारतर्फे महात्मा गांधी यांच्या 150 व्या जयंतीनिमित्त .... जाहीर करण्यात आली आहे.

1) **हागणदारी मुक्त राज्य योजना**
2) **कैद्यांसाठी विशेष माफी योजना**
3) **दारुमुक्त राज्य योजना**
4) **वरीलपैकी कोणताही नाही**

Question no. 5 : Density of surface material of the earth is ....

प्रश्न क्र. 5 : भूपृष्ठावरील खडकाची घनता .... आहे.

1) **2.8** 2) **3.4** 3) **5.5** 4) **16**

Question no. 6 : Which of the following minerals are found in a natural way in Maharashtra ?

A] Iron B] Tin C] Coal D] Bauxite

1) **B and D** 2) **A and D**
3) **B and C** 4) **A and C**

प्रश्न क्र. 6 : खालीलपैकी कोणती खनिजे महाराष्ट्रात नैसर्गिक रितीने आढळतात ?

A) लोह B) कथिल C) कोळसा D) बॉक्साइट

1) **B आणि D** 2) **A आणि D**
3) **B आणि C** 4) **A आणि C**

Question no. 7 : Which types of tax helps in reducing disparities of Income ?

1) **Proportionate tax**
2) **Progressive tax**
3) **Regressive tax**
4) **All of these**

प्रश्न क्र. 7 : कोणत्या प्रकारचा कर उत्पन्नातील विषमता कमी करतो ?

1) **प्रमाणशील कर**
2) **प्रगतशील कर**
3) **प्रतिगामी कर**
4) **वरीलपैकी सर्व**

Question no. 8 : On which of the following countries the world's largest onshore wind farms are located ?

1) **Srilanka, India and China**
2) **India, U.K. and U.S.S.R.**
3) **India, China and USA**
4) **China, U.S.A. and Germany**

प्रश्न क्र. 8 : खालीलपैकी कोणत्या देशात जगातील सर्वात जास्त पवनचक्या समुद्राकाठी प्रस्थापित केल्या आहेत ?

1) **श्रीलंका, भारत आणि चीन**
2) **भारत, यु.के. आणि यु.एस.एस.आर.**
3) **भारत, चीन आणि यु.यस.ए.**
4) **चीन, यु.एस.ए. आणि जर्मनी**

Question no. 9 : According to the Strabo, the Tamil Kingdom to send emissaries to meet Augustin in Athens in 20 B.C. was ....

1) **Pallava** 2) **Chola** 3) **Chera** 4) **Pandya**

प्रश्न क्र. 9 : स्ट्रॅबोच्या मते, इ.स.पू. 20 मध्ये अथेन्समधील ऑगस्टिनला भेटण्यास .... या तामिळ राज्याने दूत पाठविले.

1) **पल्लव** 2) **चौला** 3) **छेरा** 4) **पंड्या**

Question no. 10 : Match the pairs :

Fundamental Rights	Article Nos.
a) Right of Equality	1. 19, 20, 21, 22
b) Right of Freedom	2. 14, 15, 16, 17, 18
c) Right against Exploitation	3. 25, 26, 27, 28
d) Right to Freedom of Religion	4. 30, 31
	5. 23, 24

1) a - 2	**b - 1**	**c - 5**	**d - 3**
2) a - 5	**b - 4**	**c - 3**	**d - 2**
3) a - 1	**b - 2**	**c - 3**	**d - 4**
4) a - 1	**b - 3**	**c - 5**	**d - 2**

Download FREE UPSC E-BOOKS FREE! CLICK HERE

Get Printed Study Notes for UPSC Exam - https://iasexamportal.com/notes

प्रश्न क्र. 10 : योग्य जोड्या लावा.

मूलभूत हक्क	कलम क्रमांक
अ. समतेचा अधिकार	1. 19, 20, 21, 22
ब. स्वातंत्र्याचा अधिकार	2. 14, 15, 16, 17, 18
क. शोषणाविरूद्धचा अधिकार	3. 25, 26, 27, 28
ड. धार्मिक स्वातंत्र्याचा अधिकार	4. 30, 31
	5. 23, 24

1) अ - 2 ब - 1 क - 5 ड - 3
2) अ - 5 ब - 4 क - 3 ड - 2
3) अ - 1 ब - 2 क - 3 ड - 4
4) अ - 1 ब - 3 क - 5 ड - 2

Question no. 11 : The planets revolves around the sun is discovered by ....

1) Newton 2) Galilio 3) Kant 4) Multon

प्रश्न क्र. 11 : ग्रह सूर्याभोवती फिरतात याचा शोध .... ने लावला.

1) न्यूटन 2) गॅलिलिओ 3) कांट 4) म्यूल्टॉन

Question no. 12 : Which of the following organisation had signed a MOU with Uttar Pradesh Corporation for energy efficiency ?

1) Newyork Lignite Corporation
2) National Thermal Power Corporation Ltd.
3) Energy Efficiency Services Ltd.
4) Power Grid Corporation of India Ltd.

प्रश्न क्र. 12 : खालीलपैकी कोणत्या संस्थेने उत्तर प्रदेश उर्जा निगमशी उर्जा कार्यक्षमतेसाठी सामंजस्य करारावर सह्या केल्या?

1) न्यूयॉर्क लिग्नाइट कॉर्पोरेशन
2) राष्ट्रीय औष्णिक शक्ति निगम लि.
3) उर्जा कार्यक्षमता सेवा लि.
4) पॉवर ग्रिड कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया लि.

Question no. 13 : Which organisation in India has been given the responsibility to monitor the progress of sustainable development goals ?

1) NITI Aayog
2) Central Statistical Office
3) Reserve Bank of India
4) National Sample Survey Office

प्रश्न क्र. 13 : भारतात कोणत्या संघटनेला शाश्वत विकासाची उद्दिष्टे गाठण्याची जबाबदारी सोपविली आहे ?

1) निती आयोग
2) केंद्रीय सांख्यिकीय कार्यालय
3) भारतीय रिझर्व बँक
4) राष्ट्रीय नमुना सर्वेक्षण कार्यालय

Question no. 14 : The sources of sulphur dioxide may be .....

1) burning of coal
2) Volcanoes
3) Solid waste disposal by municipality
4) burning of diesel

1) Only 2 2) 1 and 2
3) 1, 2, and 4 4) 1, 2 and 3

प्रश्न क्र. 14 : ...... हे सल्फर डाय ऑक्साइडचे स्त्रोत असू शकतात.

1) कोळशाचे ज्वलन
2) ज्वालामुखी
3) नगरपालिकेद्वारे करण्यात येणारे घन कचरा विल्हेवाट
4) डिझेलचे ज्वलन

1) फक्त 2 2) 1 आणि 2
3) 1, 2 आणि 4 4) 1, 2 आणि 3

Question no. 15 : The king was freed from his people and they form their king'. On whose death did Badaun comment so ?

1) Alauddin Khilji
2) Muhammad bin Tughlaq
3) Firoz Shah Tughlaq
4) Balban

प्रश्न क्र. 15 : 'राजाला त्याच्या लोकांपासून मोकळे केले आणि त्यांनी त्यांचा राजा केला' बदाऊनने हे विधान कोणाच्या मृत्यूनंतर केले ?

1) अल्लाउद्दिन खिलजी 2) मुहम्मद बिन तुघलक
3) फिरोझ शहा तुघलक 4) बलबन

Question no. 16 : Which of the following is incorrect statement with regard to 8th schedule of India's constitution?

p) English is one of the 22 languages in the schedule 8.
q) There is a demand for 'pali' to be included.
r) Nepali was included in 1992.
s) Initially there were 14 languages.

प्रश्न क्र. 16 : भारताच्या राज्यघटनेतील 8 व्या अनुसूचीच्या संदर्भात खालीलपैकी कोणते विधान चूक आहे ?

p) 8 व्या अनुसूचीतील 22 भाषांपैकी इंग्रजी ही एक भाषा आहे.
q) 'पाली' भाषेचा अनुसूचीत समावेश करावा अशी मागणी आहे.
r) 1992 साली 'नेपाळी' भाषेचा अनुसूचीत समावेश करण्यात आला.
s) सुरवातीला अनुसूचीत 14 भाषा समाविष्ट केल्या होत्या.

1) s 2) q 3) r 4) p

Question no. 17 : Which of the following is an example of volcanic plateau ?

1) Colombia 2) Appalachian
3) Bolevian 4) Colorado

प्रश्न क्र. 17 : खालीलपैकी ज्वालामुखीपासून तयार झालेले पठार कोणते?

1) कोलंबिया 2) ॲपेलोशियन
3) बोलेव्हिया 4) कोलोराडो

Question no. 18 : What was the theme of 2018 NITI Lecture Series on Artificial Intelligence (AI) ?

1) Leveraging AI for economic growth.
2) AI for national growth.
3) AI for All : Leveraging AI for inclusive growth.
4) AI for inclusive growth

प्रश्न क्र. 18 : कृत्रिम बुद्धिमत्तेवरील 2018 निति व्याख्यान मालिकेची संकल्पना काय होती?

1) आर्थिक वाढीसाठी कृत्रिम बुद्धिमत्तेचा जोर
2) राष्ट्रीय वाढीसाठी कृत्रिम बुद्धिमत्ता
3) सर्वांसाठी कृत्रिम बुद्धिमत्ता : समावेशी वाढीसाठी कृत्रिम बुद्धिमत्तेचा जोर
4) समावेशी वाढीसाठी कृत्रिम बुद्धिमत्ता

Download FREE UPSC E-BOOKS FREE! CLICK HERE

Get Printed Study Notes for UPSC Exam - https://iasexamportal.com/notes

Question no. 19 : 'Digital India' Programme was launched on ....

1) June 28, 2015 **2) July 1, 2015**
3) July 7, 2015 **4) July 10, 2015**

प्रश्न क्र. 19 : 'डिजिटल इंडिया' कार्यक्रम .... रोजी सुरू झाला.

1) जून 28, 2015 **2) जुलै 1, 2015**
3) जुलै 7, 2015 **4) जुलै 10, 2015**

Question no. 20 : What happens when water is cooled from 10°C to 0°C ?

P) Its volume decreases uniformly, becoming minimum at 0°C.

Q) Its density increases uniformly, attaining maximum at 0°C.

R) Its volume decreases up to 4°C and then increases till it attains 0°C.

S) Its density increases upto 4°C and then decreases till it attains 0°C.

1) P and Q **2) Q and S** **3) P and S** **4) R and S**

प्रश्न क्र. 20 : पाणी 10° से ते 0° से पर्यंत थंड केल्यास काय घडते ?

P) त्याचे आकारमान नियमितपणे कमी होईल, आणि 0° से. सर्वात कमी असेल.

Q) त्याची घनता नियमितपणे वाढेल आणि 0° से. ला सर्वात जास्त असेल.

R) त्याचे आकारमान 4° से. पर्यंत कमी होईल व त्यानंतर 0° से. होईपर्यंत ते वाढेल.

S) त्याची घनता 4° से. पर्यंत वाढेल व त्यानंतर 0° से. होईपर्यंत ती कमी होईल.

1) P आणि Q **2) Q आणि S**
3) P आणि S **4) R आणि S**

Question no. 21 : The trial and execution of Maharaja Nandakumar; one of the most infamous episodes of the early days of the East India company's rule; took place during the time of ....

1) Lord Cornwallis **2) Lord Warren Hastings**
3) Lord Ripon **4) Lord Hylton**

प्रश्न क्र. 21 : महाराजा नंदकुमारवरील खटला व फाशी, हा इस्ट इंडिया कंपनीच्या सुरवातीच्या शासनकाळातील अत्यंत कुप्रसिद्ध अध्यायांपैकी एक .... यांच्या काळात घडला.

1) लॉर्ड कॉर्नवॉलिस **2) लॉर्ड वॉरन हेस्टिंग्स**
3) लॉर्ड रिपन **4) लॉर्ड हिल्टन**

Question no. 22 : Consider the following statements regarding a no confidence motion in the parliament.

a) There is no mention of no confidence motion in the constitution.

b) It is mandatory that a period of six months must elapse between two no confidence motions.

c) At least 100 members must support a motion of no confidence before it is introduced in the house.

d) A motion of no confidence can be introduced to Loksabha only.

Select the correct alternative.

1) b and c are correct. **2) a, b, c, d are correct.**
3) a, b, c are correct. **4) a and d are correct.**

प्रश्न क्र. 22 : संसदेतील अविश्वास ठरावाच्या प्रस्तावाबाबतच्या खालील विधानांचा विचार करा.

अ) घटनेत अविश्वास ठरावाच्या प्रस्तावाचा उल्लेख नाही.

ब) दोन अविश्वास ठरावांच्या दरम्यान सहा महिन्यांचा कालावधी असणे बंधनकारक आहे.

क) सभागृहात अविश्वास ठराव दाखल होण्यापूर्वी त्याला कमीत कमी 100 सदस्यांनी पाठिंबा दिला पाहिजे.

ड) अविश्वास ठरावाचा प्रस्ताव केवळ लोकसभेतच दाखल करता येतो.

योग्य पर्याय निवडा.

1) ब आणि क बरोबर **2) अ, ब, क, ड बरोबर**
3) अ, ब, क बरोबर **4) अ आणि ड बरोबर**

Question no. 23 : Identify the correct group of station from temperature. (Temperature in degree C.)

	March	**June**	**September**	**December**
A	25.2	24.2	23.1	20.2
B	26.7	28.9	27.2	25.0
C	27.1	29.9	28.9	19.7
D	23.3	33.3	28.9	25.6

	A	**B**	**C**	**D**
1)	**Mumbai**	**Bangluru**	**Delhi**	**Kolkata**
2)	**Kolkata**	**Delhi**	**Mumbai**	**Bangluru**
3)	**Bangluru**	**Mumbai**	**Kolkata**	**Delhi**
4)	**Delhi**	**Kolkata**	**Bangluru**	**Mumbai**

प्रश्न क्र. 23 : तापमानावरून ठिकाणांचा गट ओळखा. (तापमान अंश सें. मध्ये)

	मार्च	**जून**	**सप्टेंबर**	**डिसेंबर**
A	25.2	24.2	23.1	20.2
B	26.7	28.9	27.2	25.0
C	27.1	29.9	28.9	19.7
D	23.3	33.3	28.9	25.6

	A	**B**	**C**	**D**
1)	**मुंबई**	**बंगलूरू**	**दिल्ली**	**कोलकता**
2)	**कोलकता**	**दिल्ली**	**मुंबई**	**बंगलूरू**
3)	**बंगलूरू**	**मुंबई**	**कोलकता**	**दिल्ली**
4)	**दिल्ली**	**कोलकता**	**बंगलूरू**	**मुंबई**

Question no. 24 : The great victoria desert is located in ......

1) South Africa **2) Australia**
3) Canada **4) North America**

प्रश्न क्र. 24 : महान व्हिक्टोरिया वाळवंट .... मध्ये स्थित आहे.

1) दक्षिण अफ्रिका **2) ऑस्ट्रेलिया**
3) कॅनडा **4) उत्तर अमेरिका**

Question no. 25 : 'Disposable Income' does not include ....

1) business transfer payments
2) social security benefits
3) corporate dividends
4) personal income taxes

Get Printed Study Notes for UPSC Exam - https://iasexamportal.com/notes

प्रश्न क्र. 25 : 'व्ययशक्य उत्पन्नात' ...... चा समावेश होत नाही.

1) व्यावसायिक हस्तांतरित रकमा
2) सामाजिक सुरक्षितता लाभ
3) कंपनी लाभांश
4) वैयक्तिक उत्पन्न कर

Question no. 26 : .... is not a unit of power.

1) Joule / second 2) watt
3) Nm/s 4) kg m^2/s^2

प्रश्न क्र. 26 : .... हे शक्तीचे एकक नाही.

1) ज्युल/सेकंद 2) वॉट
3) एन एम / से 4) किग्रॅ. मिं^{2} / से^{2}

Question no. 27 : Which amongst the following Mughal Emperors had the longest reign ?

1) Muhammad Shah
2) Bahadur Shah
3) Farrukhsiyas
4) Jalandar Shah

प्रश्न क्र. 27 : खालीलपैकी कोणत्या मोगल सम्राटाची राजवट जास्तीत जास्त काळ होती ?

1) मुहम्मद शाह 2) बहादुर शाह
3) फारुख शियास 4) जालंदर शाह

Question no. 28 : India borrowed the idea of Directive Principles of State Policy from the constitution of ....

1) South Africa
2) The Weimar Republic
3) Republic of Ireland (Erstwhile : The Irish Free State)
4) All of the above

प्रश्न क्र. 28 : भारताने राज्याच्या धोरणाच्या मार्गदर्शक तत्वांची कल्पना .... या देशाच्या घटनेतून घेतली.

1) दक्षिण अफ्रिका
2) वायमार प्रजासत्ताक
3) आयर्लंड प्रजासत्ताक (पूर्वीचे : द आयरिश फ्री स्टेट)
4) वरील सर्व

Question no. 29 : Drainage pattern of Nigeria is ....

1) trellice 2) radial
3) inland 4) rectangular

प्रश्न क्र. 29 : नायेजरियाच्या जलप्रणालीचे स्वरूप ....

1) जाळीसदृश्य 2) केंद्रत्यागी
3) केंद्रित 4) आयताकृती

Question no. 30 : Who amongst the following, will be heading a parliamentary panel to examine the functioning of retirement fund of Employees Provident Fund Organisation (EPFO) ?

1) Kirit Somaiya 2) Poonam Mahajan
3) Vinod Tawade 4) Gopal Shetty

प्रश्न क्र. 30 : खालीलपैकी कोण, कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी संस्थेच्या (इ पी एफ ओ) सेवानिवृत्ती निधीच्या कामकाजाची तपासणी करण्यासाठी नेमलेल्या संसदीय मंडळाचे, प्रमुख असणार आहेत?

1) किरिट सोमैया 2) पूनम महाजन
3) विनोद तावडे 4) गोपाळ शेट्टी

Question no. 31 : Which of the following schemes provide upto ₹ 2 Lacs accidental death insurance to the people in the age group of 18-70 years ?

1) Atal Pension Yojana
2) Pradhan Mantri Jeevan Jyoti Bima Yojana
3) Pradhan Mantri Suraksha Bima Yojana
4) Atal Jeevan Bima Yojana

प्रश्न क्र. 31 : खालीलपैकी कोणत्या योजनेअंतर्गत 18 ते 70 वर्षे वयोगटातील लोकांना रु. दोन लाख अपघाती मृत्यू विमा दिला जातो ?

1) अटल पेन्शन योजना
2) प्रधानमंत्री जीवन ज्योती विमा योजना
3) प्रधानमंत्री सुरक्षा विमा योजना
4) अटल जीवन विमा योजना

Question no. 32 : Which of the following statements are true?

K) Thorium is a radioactive element that occurs abundantly in India and can be used in place of uranium in nuclear power plant.
L) Caesium is radioactive alkali metal.
M) Radiocarbon dating technique is used to estimate the age of fossils.
N) The process by which energy is generated on the sun is nuclear fusion of helium.

1) K and M 2) K, M, and N
3) L and N 4) K, L and N

प्रश्न क्र. 32 : खालीलपैकी कोणती विधाने सत्य आहेत ?

K) थोरियम हे असे किरणोत्सारी मूलद्रव्य आहे की जे भारतात मुबलक प्रमाणात आढळते आणि आण्विक ऊर्जा संयत्रात युरेनियम ऐवजी वापरता येऊ शकते.
L) सिझियम हा किरणोत्सारी अल्कली धातू आहे.
M) किरणोत्सर्गी कार्बन कालमापन तंत्रज्ञानाचा उपयोग जीवाश्मांचे वय ठरविण्यासाठी होतो.
N) सूर्यावर निर्माण होणारी ऊर्जा निर्मितीची प्रक्रिया ही हेलियमचे संयोगीकरण आहे.

1) K आणि M 2) K, M आणि N
3) L आणि N 4) K, L आणि N

Question no. 33 : What is the title of the Persian translation of the Mahabharata ?

1) Anwar - i - Suhaili
2) Hasht - Bihisht
3) Ayaar-e-Danish
4) Razmnama

प्रश्न क्र. 33 : महाभारताच्या पर्शियन भाषांतराचे शीर्षक काय आहे ?

1) अन्वर-इ-सुहैली 2) हश्त-बिहिश्त
3) अय्यार-ए-दानिश 4) रझ्मनामा

Question no. 34 : Term of Legislative Assembly of which of the following states is going be over in 2019 ?

1) Andhra Pradesh 2) Kerala
3) Arunachal Pradesh 4) Odisha

प्रश्न क्र. 34 : 2019 मध्ये पुढीलपैकी कोणत्या राज्यातील विधानसभेची मुदत संपणार आहे ?

1) आंध्र प्रदेश 2) केरळ
3) अरुणाचल प्रदेश 4) ओडिशा

Download FREE UPSC E-BOOKS FREE! CLICK HERE

Get Printed Study Notes for UPSC Exam - https://iasexamportal.com/notes

Question no. 35 : Percentage of farmers in USA is drastically declining due to ......

1) **commercial grain farmers turn to plantation agriculture.**
2) **climatic change.**
3) **use of machinary in agriculture.**
4) **loss of agriculture products.**

प्रश्न क्र. 35 : अमेरिकेतील शेती करणाऱ्यांची टक्केवारी वेगाने कमी होत आहे कारण ....

1) **व्यापारी अन्नधान्य उत्पादक मळ्याच्या शेतीकडे वळले आहेत.**
2) **हवामान बदल**
3) **शेतीमध्ये यंत्रांचा वापर**
4) **शेती उत्पादनातील नुकसान**

Question no. 36 : Among the following who is the author of the book, “Brief Answers to the Big Questions”, which was released on 18th October 2018 ?

1) **Alice Huber**
2) **Stephen Hawking**
3) **Tonny Morrison**
4) **Courtney Walker**

प्रश्न क्र. 36 : खालीलपैकी ‘ब्रिफ अनसर्स टू द बिग क्वेश्चन्स’ या 18 ऑक्टोबर 2018 प्रकाशित झालेल्या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत.

1) **अलाइस ह्युबर** 2) **स्टिफन हॉकिंग**
3) **टोनी मॉरिसन** 4) **कोर्टनी वॉकर**

Question no. 37 : National Income in India is estimated by ....

1) **Planning Commission**
2) **Finance Commission**
3) **Indian Statistical Institute**
4) **Central Statistical Organisation**

प्रश्न क्र. 37 : भारतात राष्ट्रीय उत्पन्नाचे मोजमाप .....

1) **नियोजन आयोग**
2) **वित्त आयोग**
3) **भारतीय सांख्यिकीय संस्था**
4) **केंद्रीय सांख्यिकीय संघटना**

Question no. 38 : An animal cell differs from a plant cell in ....

P) lacking a cell wall Q) lacking chlroplast
R) having centrioles T) having haemoglobin

1) **P and Q** 2) **R and S**
3) **P, Q and R** 4) **Q and S**

प्रश्न क्र. 38 : प्राणीपेशी या वनस्पती पेशींपेक्षा खालीलपैकी कोणत्या बाबीत वेगळ्या असतात?

P) पेशीभित्तिकेची उणीव Q) हरितलवकांची उणीव
R) तारककेंद्रे असतात S) हिमोग्लोबिन असते

1) **P आणि Q** 2) **R आणि S**
3) **P, Q आणि R** 4) **Q आणि S**

Question no. 39 : In which session did the Indian National Congress pass the resolution for Poorna Swaraj ?

1) **Madras** 2) **Lahore** 3) **Culcutta** 4) **Delhi**

प्रश्न क्र. 39 : भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसने कोणत्या अधिवेशनात पूर्ण स्वराज्याचा प्रस्ताव पारित केला ?

1) **मद्रास** 2) **लाहोर** 3) **कलकत्ता** 4) **दिल्ली**

Question no. 40 : Which of the following are included in the actual powers of the Prime Minister?

a) He makes and dissolves the government.
b) With his resignation the whole ministry resigns.
c) He presides over the cabinet meetings.
d) He is the chief spokesman of the government.

Select the correct alternative.

1) **a, b, c** 2) **b, c, d**
3) **a, b, c, d** 4) **a, c, d**

प्रश्न क्र. 40 : खालीलपैकी कोणत्या बाबी पंतप्रधानांच्या प्रत्यक्ष अधिकारात समाविष्ट केलेल्या आहेत ?

अ) ते सरकार अस्तित्वात आणू शकतात किंवा बरखास्त करू शकतात.
ब) त्यांच्या राजीनाम्यामुळे संपूर्ण मंत्रीमंडळ राजीनामा देते.
क) ते मंत्रीमंडळाच्या बैठकीच्या अध्यक्षस्थानी असतात.
ड) ते शासनाचे मुख्य प्रवक्ते असतात.

योग्य पर्याय निवडा.

1) **अ, ब ,क** 2) **ब, क, ड**
3) **अ, ब,क, ड** 4) **अ, क, ड**

Question no. 41 : The document ‘Vision 2020’ for India is associated with ....

1) **poverty alleviation**
2) **industrial development**
3) **economic development**
4) **agriculture development**

प्रश्न क्र. 41 : भारतासाठी ‘व्हिजन 2020’ दस्तऐवज .... संबधित आहे

1) **दारिद्रय निर्मूलन**
2) **औद्योगिक विकास**
3) **आर्थिक विकास**
4) **कृषी विकास**

Question no. 42 : Tourism is invisible export due to ....

1) **tourists use their money which is not legal.**
2) **export goods and materials are hidden.**
3) **the occupation without the direct permission from the Government.**
4) **instead of export of goods and materials a country gets foreign exchange.**

प्रश्न क्र. 42 : पर्यटन हा अदृश्य निर्यात आहे कारण ......

1) **पर्यटकांनी वापरलेले पैसे अवैध स्वरूपाचे असतात.**
2) **निर्यातीच्या वस्तू व माल लपविलेला असतो.**
3) **थेट शासनाकडून परवाना नसलेला व्यवसाय आहे.**
4) **प्रत्यक्ष वस्तू व माल निर्यात न करता देशाला परकीय चलन मिळते.**

Question no. 43 : Match the pairs.

	Nobel Laureate		Work in field of
1)	A. Einstein	a)	radioactivity
2)	R. Feynman	b)	Superconductor
3)	M. Curie	c)	elementary particle
4)	J. Bardeen	d)	photoelectric effect

1) 1-c, 2-d, 3-a, 4-b
2) 1-d, 2-c, 3-a, 4-b
3) 1-a, 2-c, 3-b, 4-d
4) 1-b, 2-a, 3-d, 4-c

Get Printed Study Notes for UPSC Exam - https://iasexamportal.com/notes

प्रश्न क्र. 43 : जोड्या जुळवा.

नोबेल विभूषित		कार्यक्षेत्र	
1)	अ. आईनस्टाइन	a)	किरणोत्सारिता
2)	रि. फाईनमन	b)	अतिवाहक
3)	मे. क्युरी	c)	मूलभूत कण
4)	जॉ. बारडीन	d)	प्रकाशविद्युत परिणाम

1) 1-c, 2-d, 3-a, 4-b
2) 1-d, 2-c, 3-a, 4-b
3) 1-a, 2-c, 3-b, 4-d
4) 1-b, 2-a, 3-d, 4-c

Question no. 44 : Which freedom fighter, was a communist political leader, who participated in the Quit India Movement, the Civil Disobedience and other movements. He was popularly known as 'LOK NAYAK' ?

1) Achyut Patwardhan **2) Yogendra Shukla**
3) Jayaprakash Narayan **4) Gulab Chand Gupta**

प्रश्न क्र. 44 : साम्यवादी राजकीय नेता, ज्याने भारत छोडो, सविनय कायदेभंग आणि इतर चळवळीत भाग घेतला. त्यांना लोकप्रियतेने 'लोकनायक' असे म्हणत असत असा स्वातंत्र्यसैनिक कोण ?

1) अच्युत पटवर्धन **2) योगेंद्र शुक्ला**
3) जयप्रकाश नारायण **4) गुलाबचंद गुप्ता**

Question no. 45 : Who is the Author of the following Book?

The Diary of the Nation's Conscience Keeper : Not just an Accountant.

1) Raghuram Rajan **2) Vinod Rai**
3) Ruchir Sharma **4) None of the above**

प्रश्न क्र. 45 : खालील ग्रंथाचे लेखक कोण ?

द डायरी ऑफ नेशन्स कॉन्शन्स कीपर : नॉट जस्ट अॅन अकाउंटंट

1) रघुराम राजन **2) विनोद राय**
3) रूचिर शर्मा **4) वरीलपैकी कोणीही नाही**

Question no. 46 : Veluwemir is a ....

1) religious place.
2) industrial place.
3) bridge connecting two continents.
4) tunnel and bridge.

प्रश्न क्र. 46 : वेलुवेमीर हे .... आहे.

1) धार्मिक ठिकाण **2) औद्योगिक ठिकाण**
3) दोन खंडांना जोडणारा पूल **4) बोगदा आणि पूल**

Question no. 47 : The increasing percentage of carbon dioxide in the air is responsible for slow raising of the temperature of the atmosphere. This is because it absorbs ....

1) infrared part of the solar radiations
2) Ultraviolet part of solar radiations.
3) cosmic rays
4) all the solar radiations

प्रश्न क्र. 47 : हवेतील कार्बनडाय ऑक्साईडची वाढती टक्केवारी वातावरणाच्या तापमानाच्या मंद वाढीसाठी जबाबदार आहे. याचे कारण तो .... शोषून घेतो.

1) सौर किरणांचा अवरक्त भाग **2) सौर किरणातील अतिनील भाग**
3) वैश्विक किरण **4) सर्व सौर किरण**

Question no. 48 : "At the stroke of the midnight hour, when the world sleeps, India will awake to life and freedom," who said this ?

1) Mahatma Gandhi **2) Dr. Rajendra Prasad**
3) Lord Mountbatten **4) Jawaharlal Nehru**

प्रश्न क्र. 48 : 'मध्यरात्रीच्या ठोक्याला, जेव्हा सारे जग झोपले असते, भारत स्वतंत्रपणे जागा होईल' असे कोण म्हणाले ?

1) महात्मा गांधी **2) डॉ. राजेंद्र प्रसाद**
3) लॉर्ड मौंटबॅटन **4) जवाहरलाल नेहरू**

Question no. 49 : Which of the following is a correct statement ?

A) President's Rule was imposed in Jammu Kashmir for the first time in March 1977.

B) Under the provision of section 356 of Jammu and Kashmir constitution Governor's Rule is imposed.

1) A
2) B
3) both statements are incorrect
4) both statements are correct

प्रश्न क्र. 49 : पुढीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

अ) जम्मू आणि काश्मीर राज्यात मार्च 1977 मध्ये पहिल्यांदा राष्ट्रपती राजवट लागू करण्यात आली.

ब) जम्मू आणि काश्मीरच्या संविधानातील कलम 356 प्रमाणे राज्यपाल राजवट लागू करण्यात येते.

1) अ
2) ब
3) दोन्ही विधाने चूक आहेत.
4) दोन्ही विधाने बरोबर आहेत.

Question no. 50 : St. Georges channel divides ....

1) Wales and Republic of Ireland
2) Northern Ireland and Republic of Ireland.
3) Scotland and Wales.
4) England and Scotland

प्रश्न क्र. 50 : सेंट जॉर्जस् खाडीमुळे .... चे विभाजन होते.

1) वेल्स आणि स्वतंत्र आयर्लंड
2) उत्तर आयर्लंड आणि स्वतंत्र आयर्लंड
3) स्कॉटलॅंड आणि वेल्स
4) इंग्लंड आणि स्कॉटलॅंड

PART – II / भाग – 2

Question nos. 51 to 53 : Read the following passage and answer the questions that follow –

India's IT and BPO industries are engines of job creation. But they still account for only 0.2 per cent of India's employment. The country has no choice but to dramatically industrialize and inflate its domestic economy. Accrording to a forecast by the Boston Consulting Group, more than half of India's unemployed within the next decade could be its educated youth. We cannot allow that to happen.

India is stuck in a quagmire of labour laws that hinder employment growth, particularly in the manufacturing sector. Inflexible labour laws inhibit enterpreneurship, so it

Download FREE UPSC E-BOOKS FREE! CLICK HERE

Get Printed Study Notes for UPSC Exam - https://iasexamportal.com/notes

is quite ironic that laws ostensibly designed to protect labour actually discourage employment.

Employment creation needs an abundant supply of capital. Controls on foreign investment have resulted in China getting five times the foreign direct investment, or an advantage of $200 billion over the past five years. The growing interest in India by global private equity firms augurs well as they represent pools of patient and smart capital, but they too face many bureaucratic hurdles.

51 : In which sector the labour laws inhibit employment growth ?

1) Service sector

2) Manufacturing sector

3) I.T. sector

4) none of the above

52 : How can you say the employment in I.T. and B.P.O. industries is negligible ?

1) India is stuck due to inflexible labour laws.

2) The labour laws design to protect labour actually discourage employment.

3) China is getting 5 times the foreign Direct Investment.

4) The employment in I.T. and B.P.O. industries accounts for only 0.2 percent.

53 : What is the prophecy of Boston Consulting Group ?

1) Within the next decade half of the India's unemployed will be her educated youth.

2) Labour laws will hinder employment growth.

3) India has no choice but to dramatically industrialize and inflate domestic economy.

4) employment creation needs an abundant supply of capital.

प्रश्न क्र. 51 ते 53 : खालील परिच्छेद काळजीपूर्वक वाचून त्या खाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे द्या.

भारताचे आयटी आणि बीपीओ उद्योग, रोजगार निर्मितीचे स्त्रोत आहेत, परंतु तरीही भारतातील रोजगारांचे यात केवळ 0.2 टक्के योगदान आहे. देशाकडे नाट्यमयरित्या औद्यागीकरण करणे आणि देशांतर्गत अर्थव्यवस्थेला फुगविण्याव्यतिरिक्त दुसरा पर्याय नाही. बोस्टन कन्सल्टिंग ग्रुपच्या अंदाजानुसार, पुढील दशकाच्या आत भारताचे अर्ध्याहून अधिक बेरोजगार सुशिक्षित तरूण होतील. आम्ही हे घडू देणार नाही.

भारत कायद्यांच्या दलदलित आहे. जे रोजगार वाढीस एक अडथळा आहे, विशेषतः उत्पादक क्षेत्रात. कठोर कामगार कायदे उद्योजकतेला प्रतिबंधित करतात. म्हणूनच हे अत्यंत विडंबनकारक आहे की वरवर पाहता कामगारांना संरक्षण देण्यासाठी केलेले कायदे प्रत्यक्षात नियुक्तिला मोडता घालतात.

रोजगार निर्मितीसाठी मुबलक भांडवल पुरवठा आवश्यक आहे. परदेशी गुंतवणुकीवर नियंत्रणामुळे चीनला 5 पट थेट परदेशी गुंतवणूक मिळत आहे. किंवा गेल्या पाच वर्षांत $200 अब्जांचा फायदा मिळाला आहे. जागतिक खाजगी कंपन्यांच्या रोख्यांचे भारतात वाढत जाणारे औत्सुक्य शुभसूचक आहे कारण ते सोशिक आणि चुणचुणीत भांडवलाची सुविधा आहे. पण त्यांनाही अनेक नोकरशाही अडथळ्यांना तोंड द्यावे लागते.

51 : कोणत्या क्षेत्रात कामगार कायदे रोजगार वाढीस प्रतिबंध करतात?

1) सेवा क्षेत्र **2) उत्पादन क्षेत्र**

3) आय.टी. क्षेत्र **4) वरीलपैकी कोणतेही नाही.**

52 : आपण आय.टी. आणि बी.पी.ओ उद्योगांमध्ये रोजगार उपेक्षणीय आहे. असे कसे म्हणू शकता ?

1) कठोर कामगार कायद्यांमध्ये भारत अडकला आहे.

2) कामगारानां संरक्षण देण्यासाठी केलेले कायदे प्रत्यक्षात नियुक्तिस प्रतिबंध करतात.

3) चीनला 5 पट थेट परकीय गुंतवणुक मिळत आहे.

4) आय.टी. आणि बीपीओ उद्योगांमध्ये रोजगार केवळ 0.2 टक्के आहे.

53 : बोस्टन कन्सल्टिंग ग्रुप ची भविष्यवाणी काय आहे ?

1) पुढील दशकाच्या आत भारताचे अर्धे बेरोजगार सुशिक्षित तरूण असतील.

2) कामगार कायदे रोजगार वाढीस अडथळा ठरतील.

3) नाट्यमयरीत्या औद्योगिकीकरण आणि घरगुती अर्थव्यवस्था वाढविण्याशिवाय भारताकडे दुसरा पर्याय नाही.

4) रोजगार निर्मितीसाठी प्रचंड भांडवलाची गरज असते.

Question nos. 54 to 56 : Read the following passage and answer the questions that follow –

Today, India looks like it is on course to join the league of developed nations. It is beginning to establish a reputation not just as the technology nerve centre and back office to the world, but also as its production centre. India's secularism and democracy serve as a role model to other developing countries. There is great pride in an India that easily integrates with a global economy, yet maintains a unique cultural identity.

But what is breathtaking is India's youth. For despite being an ancient civilization that traces itself to the very dawn of human habitation, India is among the youngest countries in the world. More than half the country is under 25 years of age and more than a third is under 15 years of age.

Brought up in the shadow of the rise of India's service industry boom, this group feels it can be at least as good if not better than anyone else in the world. This confidence has them demonstrating a great propensity to consume, throwing away ageing ideas of asceticism and thrift. Even those who do not have enough to consume today feel that they have the capability and opportunity to do so.

54 : Pick out the word from the passage meaning 'extremely exciting.'

1) propensity **2) osceticism**

3) breathtaking **4) thrift**

55 : What is the approximate percentage of population between 15 to 25 years of age ?

1) more than 50% **2) more than 33%**

3) can't say **4) more than 17%**

56 : Which of the following is the youngest country in the world ?

1) India **2) China** **3) Russia** **4) Japan**

प्रश्न क्र. 54 ते 56 : खालील परिच्छेद काळजीपूर्वक वाचून त्या खाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे द्या.

भारत आज विकसित राष्ट्रांच्या संघात सहभागी झालेले दिसते. भारताने तंत्रज्ञान तांत्रिक केंद्र आणि जागतिक स्तरावर बॅक ऑफिस म्हणून नव्हे तर उत्पादन केंद्र म्हणून देखील प्रतिष्ठा स्थापित करण्यास सुरूवात केली आहे. भारताची धर्मनिरपेक्षता आणि लोकशाही इतर विकसनशील देशांसाठी एक आदर्श आहे. भारताला इतका अभिमान आहे

Get Printed Study Notes for UPSC Exam - https://iasexamportal.com/notes

की एक जागतिक अर्थव्यवस्था सहजतेने समाकलित होते, तरीही भारताने एक अद्वितीय सांस्कृतिक ओळख कायम ठेवली आहे.

परंतु भारताची युवा पिढी ही चित्तथरारक विस्मयकारी आहे. एक प्राचीन सभ्यता ही मानवजातीच्या अगदी उदयापर्यंत स्वतःला सूचित करणारी असूनही भारत हा जगातील सर्वात तरूण देशांपैकी एक आहे. देशाची अर्ध्याहून अधिक लोकसंख्या 25 वर्षाखालील वयोगटाची आहे आणि तृतीयांशापेक्षा जास्त लोकसंख्या 15 वर्षाखालील वयोगटाची आहे.

भारताच्या सेवा उद्योगाच्या वाढीच्या तेजीच्या सावलीत वाढलेल्या या गटाला असे वाटते की जगातील इतर कोणाही पेक्षा जास्त नसल्यास हे कमीतकमी फायदेशीर असू शकते. या आत्मविश्वासाने त्यांना मितव्ययी व काटकसरीच्या जुनाट कल्पनांना दूर करून उपभोगण्याची एक नैसर्गिक प्रवृत्ती दर्शविली आहे. आज ज्यांच्याकडे पुरेसे उपभोगायला नाही अशा लोकांनाही असे वाटते की त्यांच्याकडे ती क्षमता आणि संधी आहे.

54 : दिलेल्या उताऱ्यातून 'अतिशय रोमांचक' असा अर्थ असलेला शब्द निवडा.

1) प्रवृत्ती **2) मितव्ययी**
3) चित्तथरारक / विस्मयकारी **4) काटकसर**

55 : 15 ते 25 वर्षामधील लोकसंख्येची अंदाजे टक्केवारी किती आहे?

1) 50% पेक्षा जास्त **2) 33%पेक्षा जास्त**
3) काही सांगता येत नाही. **4) 17%पेक्षा जास्त**

56 : पुढील पैकी कोणता देश जगातील सर्वात तरूण देश आहे?

1) भारत **2) चीन** **3) रशिया** **4) जपान**

Question nos. 57 to 59 : Read the following passage and answer the questions that follow –

Money came into existence to answer a need of mankind, but this need did not arise until civilization had grown beyond its earliest stages. Primitive man lived by hunting, each hunting only for himself and his family or tribe. At such a stage when strangers were avoided or driven away, money and even trade were unnecessary. Later, when he had learnt to domesticate wild animals, man lived a nomadic and pastoral life, constantly wandering as he drove his flocks and herds to new pastures. As the road to wealth was then the possession of beasts, money in its modern form was still not necesssary, although the beasts themselves were a form of money. It would suit, what few craftsmen there were to be paid for their wares in cattle and farmers and herdsmen to pay in that way.

When human communities began to settle down and cultivate the land, instead of wandering over it with their flocks and herds, the division of labour increased and people specialized in crafts and trades. Most men specialized in growing or producing something of which only a very small portion was necessary for their own wants. So they had to get rid of their surplus. In exchange for it, they wanted something which would give them the power to choose what they wanted from the surpluses of other people. A few transactions might take place in straightforward exchange or barter, but only certain things could be treated in this way. It was unlikely for instance, that a shoe maker needing supplies of corn for his family from time-to-time would always find that the farmer would take shoes in exchange. It would be more convenient, if there were some other object that would always be useful to both the shoe maker and the farmer.

57 : Which of the following alternatives is true according to the passage?

1) **Money came into existense in the earliest stages of humanity.**
2) **Money was important to deal with strangers.**
3) **Division of labour increased when human communities settled down.**
4) **A farmer would always buy shoes if he had to sell corn.**

58 : Which among the following is an antonym of 'surplus'?

1) dearth **2) excess** **3) spare** **4) necessity**

59 : Primitive man ....

1) **lived a nomadic and pastonal life.**
2) **wandeered in search of new pastures.**
3) **did not possess modern money.**
4) **all of the above**

प्रश्न क्र. 57 ते 59 : खालील परिच्छेद काळजीपूर्वक वाचून त्या खाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे द्या.

मानवजातीच्या गरजा पूर्ण करण्यासाठी पैसा अस्तित्वात आला, परंतु संस्कृती तिच्या सुरवातीच्या टप्प्यापर्यंत वाढल्याशिवाय ही गरज उद्भवली नव्हती. आदिमानव शिकार करून जगत होता, प्रत्येक शिकार ही त्याच्या स्वतःच्या आणि कुटुंबाच्या किंवा जमातीपुरतीच असे. अशा वेळी जेव्हां अनोळखी व्यक्तिंना टाळले जात होते किंवा दूर केले जात होते तेव्हा पैसा आणि व्यापारदेखील अनावश्यक होता. नंतर, जेव्हा तो वन्य प्राण्यांना पाळायला शिकला, तेव्हा मानव सतत भटकंतीचे आणि अनागरी जीवन जगू लागला, त्याच्या मेंढ्यांना आणि गुराढोरांना नवीन कुरणांत चारायला नेऊ लागला. म्हणून संपत्तीकडे जाणारा मार्ग जनावरांच्या कब्जाच्या स्वरूपात असल्याने पैशाची, त्याच्या आधुनिक स्वरूपात, गरज नव्हती. जरी प्राणी स्वतःच पैशाच्या स्वरूपात होते. जे काही थोडेफार कारागीर असत त्यांना त्यांच्या वस्तूंकरता गुरे देणे सोईचे होते, शेतकरी आणि गुराखी यांनाही त्याच प्रकारे देणे होत असे.

जेव्हा मानवी समुदाय स्थिरावयाला सुरूवात झाली आणि जमिनीवरून मेंढ्या आणि गुराढोरांना घेऊन भटकण्याऐवजी जमीन कसण्यास सुरुवात झाली तेव्हा श्रमविभागणी वाढली. लोक कला आणि व्यापारात पारंगत होऊ लागले. बहुतेक माणसे काहीतरी वाढवू किंवा उत्पादन करू लागले की ज्यापैकी फारच थोडे त्यांच्या जरुरीसाठी आवश्यक होते. त्यांच्याकडे असलेल्या जादा मालापासून त्यांना सुटका हवी होती. त्या बदल्यात त्यांना असे काहीतरी हवे होते जे इतर लोकांच्या उर्वरित भागातून निवडण्याची शक्ति देईल. काही व्यवहार सरळ विनिमय किंवा नगास नग होऊ शकतात परंतु फक्त थोड्या गोष्टीच अशा प्रकारे विनिमय केल्या जाऊ शकतात. दरवेळी ते अशक्य होते उदाहरणार्थ एखाद्या चांभाराला वेळोवेळी कुटुंबासाठी मक्याची गरज भागवण्यासाठी शेतकऱ्याने बदल्यात जोडे घ्यावेत असे वाटे. याऐवजी दुसरी एखादी वस्तू अशी असली की जी चांभार आणि शेतकरी दोघांनाही नेहमीच उपयुक्त होईल तर ते अधिक फायदेशीर होईल.

57 : परिच्छेदानुसार खालीलपैकी कोणता पर्याय सत्य आहे?

1) **मानवतेच्या सुरवातीच्या अवस्थेमध्ये पैसा अस्तित्वात आला.**
2) **अनोळखी लोकांशी व्यवहार करताना पैसा महत्वाचा होता.**
3) **जेव्हा मानवी समुदाय स्थिरावला तेव्हा श्रम विभागणी वाढली.**
4) **शेतकऱ्याला जर मक्याची विक्री करायची असेल तर तो नेहमी जोडे खरेदी करेल.**

58 : खालीलपैकी कोणता शब्द 'अतिरिक्त' च्या विरुद्धार्थी आहे?

1) कमतरता **2) जास्त** **3) अधिशेष** **4) आवश्यकता**

Get Printed Study Notes for UPSC Exam - https://iasexamportal.com/notes

59 : आदिम मनुष्य ....

1) **सतत भटकंतीचे आणि अनागरी जीवन जगत होता.**
2) **नवीन कुरणांच्या शोधात भटकत होता.**
3) **आधुनिक पैसा बाळगत नव्हता.**
4) **वरील सर्व**

Question nos. 60 to 62 : Read the following passage and answer the questions that follow –

Doing housework, taking care of children and carrying out assorted jobs for husbands are work just as much as is performing paid employment in an office or factory. To ignore this is to do a disservice to women in the labour force. The reality of housework is that women's work in the home averages 56 hours per week for the full time home maker and 26 hours per week for the employed wife/mother. Husbands and children barely increase their contribution to housework and child care when the wife/mother is in the labour force. As a result, the employed woman gives up most of her leisure to carry out the responsibilities of family life.

We realize that it may sound strange to hear women's activities in the home, called work. Since women, who do housework and take care of children receive no salary or wages ; home-making is not considered 'work'. Economists have finally helped us to recognise the importance of women's work in the family by estimating the monetary value of home-making. These estimates range from \$4,705(1968) through \$8,200(1972) to over \$13,000 per year in 1973 depending on whether the work of the home-maker is considered equivalent to an unskilled, skilled or professional worker, respectively. For example, is child care comparable to baby-sitting at \$0.75 per hour, to a nursery school aid at \$ 3 per hour, or to the care of a child pshychologist at \$ 30 per hour?

Some people have proposed that the solution to the problems of the employed housewife would be simply to pay women for being houswives. Hence, women with heavy family responsibilites would not have to enter the labour force in order to gain income for themselves and/or their families. This is not a solution for many reasons - wages provide income, but they do not remedy the isolating nature of the work itself nor the negative attitudes housewives themselves have towards housework (but not towards child care.)

60 : Husbands and children barely contribute to housework. The correct alternative after adding a question tag is ..

1) **Husbands and children barely contribute to housework, don't they?**
2) **Husbands and children barely contribute to housework, do they?**
3) **Husbands and children barely contribute to housework, isn't it?**
4) **Husbands and children barely contribute to housework, is it?**

61 : According to the passage, house wives would be happy if ....

1) **Everybody contributed in their efforts of housework.**
2) **If their work was given equal importance like an office or factory.**
3) **If a positive attitude was maintained towards housework.**
4) **All of the above.**

62 : Which of the following words is closest to the meaning of 'assorted'?

1) **diverse** 2) **ambiguous**
3) **identical** 4) **obedient**

प्रश्न क्र. 60 ते 62 : खालील परिच्छेद काळजीपूर्वक वाचून त्या खाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे द्या.

घरकाम करणे, मुलांचे संगोपन करणे आणि नवऱ्यांकरता विविध कामे करणे हे एखाद्या कार्यालयात किंवा कारखान्यात पगारी नोकरी करण्यासारखेच असते. याकडे दुर्लक्ष करणे म्हणजे स्त्रियांच्या कष्टकरीवृत्तीला अपायकारक आहे. घरकामाची वास्तविकता अशी आहे की पूर्णवेळ घरकाम करणाऱ्या महिलेचे घरातील काम सरासरी 56 तास प्रति आठवडा असते तर पगारी काम करणाऱ्या पत्नी/आईची सरासरी 26 तास प्रति आठवडा असते. नवरे आणि मुले घरकाम आणि मुलांचे संगोपन यात क्वचितच आपले योगदान वाढवतात, जेव्हा पत्नी/आई श्रमशक्तित व्यस्त असतात. परिणामी पगारदार महिला कौटुंबिक जबाबदारी पार पाडण्यासाठी त्यांचा बऱ्याच फुरसतीचा वेळ सोडून देतात.

आम्हाला माहित आहे की स्त्रियांच्या घरातील धामधुमीला काम म्हणणे विचित्र वाटते. महिला, जे घरकाम करतात आणि मुलांची काळजी घेतात, त्याबद्दल त्यांना मोबदला अथवा वेतन काहीच मिळत नाही म्हणून घरकाम हे 'कार्य' मानले जात नाही. अर्थतज्ज्ञांनी घरगुती कामाच्या मूल्यांचा अंदाज करून आम्हाला कुटुंबातील महिलांच्या कामाचे महत्व ओळखण्यास मदत केली आहे. घरकामाविषयीचे हे अंदाज 4,705 डॉलर(1968) प्रतिवर्ष पासून 8,200 डॉलर(1972) ते 13,000 डॉलर प्रतिवर्ष पर्यंत ते काम अनुक्रमे अकुशल, कुशल व व्यावसायिक कामगार समतुल्य मानून तयार केले आहे. उदाहरणार्थ मुलांचे संगोपन 0.75 डॉलर प्रतितास, नर्सरी शाळा मदतनीस 3 डॉलर प्रतितास किंवा शिशुमनोवैज्ञानिक 30 डॉलर प्रतितास घेणाऱ्यांच्या समतुल्य आहे का?

काही लोकांनी असे सुचविले आहे की पगारी घरकाम करणाऱ्या महिलांच्या समस्यांचे निराकरण करणे म्हणजे त्यांना घरकाम करण्याबद्दल पगार देणे. त्यामुळे मोठ्या प्रमाणावर कौटुंबिक जबाबदाऱ्या असणाऱ्या महिलांना स्वतःसाठी आणि/किंवा त्यांच्या कुटुंबासाठी कामगार म्हणून काम करावे लागणार नाही. अनेक कारणांमुळे हा तोडगा नाही. वेतन उत्पन्न प्रदान करते. परंतु ते ना स्वतःच्या कामाच्या निराळ्या गुणधर्माचे ना घरकाम करणाऱ्यांची घरकामाकडे बघण्याची नकारात्मक वृत्तीचे निराकरण करते. (पण बालसंगोपनाकडे नाही.)

60 : खाली दिलेल्यांपैकी कोणता पर्याय सत्य नाही?

1) **घरच्या कामकाजाकडे गृहिणींचा दृष्टिकोन नकारात्मक असतो.**
2) **नवरे आणि मुले घरकाम आणि मुलांच्या संगोपनात सहभाग घेतात.**
3) **पगारदार महिला त्यांच्या नियोजित मोकळा वेळ कौटुंबिक जबाबदाऱ्यांसाठी खर्च करतात.**
4) **अर्थतज्ज्ञांनी घरकाम करणाऱ्यांच्या श्रमाचे आर्थिक मूल्यांचा अंदाज घेण्यात मदत केली आहे.**

61 : परिच्छेदानुसार घरकाम करणाऱ्या महिला .... झाल्यास आनंदी होतील.

1) **प्रत्येकाने त्यांच्या घरकामात सहभाग घेतल्यास**
2) **जर त्यांच्या कामाला कार्यालयात किंवा कारखान्यात केलेल्या कामाइतकेच महत्व दिले**
3) **घरकामाकडे जर सकारात्मक दृष्टिकोनातून पाहिले तर**
4) **वरील सर्व**

62: खालीलपैकी कोणता शब्द 'विविध' या शब्दाच्या अर्थाशी सर्वात जवळचा आहे?

1) **संमिश्र** 2) **संदिग्ध** 3) **समान** 4) **आज्ञाधारक**

Download FREE UPSC E-BOOKS FREE! CLICK HERE

Get Printed Study Notes for UPSC Exam - https://iasexamportal.com/notes

Question no. 63 : In the series AABABCABCDABCDE ..... which letter occupies the 100th position ?

प्रश्न क्र. 63 : AABABCABCDABCDE ..... या मालिकेत 100 व्या स्थानावर कोणते अक्षर येईल ?

1) J **2) I** **3) H** **4) K**

Question No. 64 : How many rectangles (and not squares) are there in the following figure ?

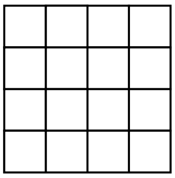

प्रश्न क्र. 64 : वरील आकृतीत किती आयत (आणि चौरस नाहीत) आहेत?

1) 36 **2) 54** **3) 68** **4) 70**

Question No. 65 : There are two identical red, two identical black and two identical white balls. In how many ways can these balls be placed in the following cells containing one ball in each cell and the balls of the same colur do not occupy any two consecutive cells ?

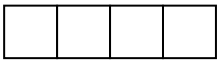

प्रश्न क्र. 65 : दोन समान लाल चेंडू, दोन समान काळे चेंडू व दोन समान पांढरे चेंडू आहेत. वरील प्रत्येक कोषिकेमध्ये एक चेंडू व कोणत्याही दोन सलग कोषिकेत समान रंगाचे चेंडू असणार नाहीत अशा किती प्रकारे चेंडू ठेवता येईल ?

1) 24 **2) 18** **3) 30** **4) 15**

Question No. 66 : A, B, C, D and E are seated around a table equidistant from adjacent chair in such a way that C is seated next to A, where as B is not seated next to A. A is seated two seats from D. Then which of the following is definitely true ?

P : E is seated next to A.

Q : D is seated next to B.

1) Only P **2) Only Q**
3) Both P and Q **4) Neither P nor Q**

प्रश्न क्र. 66 : A, B, C, D आणि E हे गोल टेबलाभोवती लगतच्या खुर्च्यांत समान अंतरावर असे बसले आहेत की C हा A च्या लगत बसला आहे तर B हा A च्या लगत बसलेला नाही. A हा D पासून दुसरा बसलेला आहे तर खालीलपैकी कोणते निश्चितपणे बरोबर आहे ?

P : E हा A च्या लगत असलेला आहे.

Q : D हा B च्या लगत असलेला आहे.

1) फक्त P **2) फक्त Q**
3) P आणि Q दोन्ही **4) ना P ना Q**

Question No. 67 : Suresh and Mahesh together can complete work in 5 days. If Suresh works at twice his speed and Mahesh works at half of his speed, then this work can be finished in 4 days. How many days would Suresh alone take to complete the work with his normal speed ?

प्रश्न क्र. 67 : सुरेश आणि महेश एकत्रितपणे एक काम 5 दिवसात पूर्ण करतात. जर सुरेशने त्याच्या दुप्पट वेगाने काम केले व महेशने त्याच्या निम्म्या वेगाने काम केले तर हे काम 4 दिवसात पूर्ण होऊ शकते. तर सुरेशला एकट्याला त्याच्या नेहमीच्या वेगाने तेच काम पूर्ण करण्यास किती दिवस लागतील ?

1) 12 **2) 10** **3) 18** **4) 15**

Question No. 68 : P, Q, R, S and T reside in a ground +4 storeyed building and each of them resides on a separate floor. Further,

I) T does not reside on the top most floor.

II) Q does not reside on the ground floor.

III) S resides on one storey above P and one storey below R.

To know as to which person reside on the ground floor which of the above statements are sufficient / insufficient ?

1) I, II and III are insufficient.

2) I and II are sufficient.

3) II and III are sufficient

4) I, II and III are sufficient.

प्रश्न क्र. 68 : P, Q, R, S आणि T एका तळमजला +4 मजली इमारतीत रहातात आणि प्रत्येक जण वेगळ्या मजल्यावर रहातात. तसेच,

I) T सर्वांत वरच्या मजल्यावर रहात नाही.

II) Q तळमजल्यावर रहात नाही.

III) S हा P च्या वरच्या मजल्यावर आणि R च्या खालच्या मजल्यावर राहतो.

तळमजल्यावर कोण राहतो हे समजण्यासाठी वरीलपैकी कोणती विधाने पुरेशी/अपुरी आहेत ?

1) I, II, III अपुरी आहेत.

2) I आणि II पुरेशी आहेत.

3) II आणि III पुरेशी आहेत.

4) I, II आणि III पुरेशी आहेत.

Question No. 69 and 70 : In each of the following questions, one term in the number series is wrong. Find the wrong term.

प्रश्न क्र. 69 आणि 70 : खालील प्रत्येक प्रश्नात, संख्यामालिकेतील एक पद चुकीचे आहे. ते चुकीचे पद शोधा.

69 : 93, 309, 434, 498, 521, 533

1) 533 **2) 434** **3) 309** **4) 521**

70 : 0,2, 3, 5, 8, 10, 15, 18, 24, 26, 35

1) 24 **2) 35** **3) 18** **4) 10**

Question Nos. 71 : In a certain code language SOLID is coded as WOSKPHMEHZ. What does the code ASEWXPIAVN refer to ?

प्रश्न क्र. 71 : एका सांकेतिक भाषेत SOLID चा संकेत WOSKPHMEHZ असा आहे. ASEWXPIAVN हा संकेत कोणत्या शब्दाचा आहे ?

1) WATER **2) EAGER** **3) WAGER** **4) WAFER**

Question No. 72 : Read the following information and answer the question.

A is father of C, but C is not his son. B is the brother of C and D is son of B. F is the spouse of A and G is spouse of B. Who is the grandmother of D ?

प्रश्न क्र. 72 : खाली दिलेली माहिती वाचा आणि पश्नाचे उत्तर द्या.

A हे C चे वडिल आहेत पण C काही A चा मुलगा नाही. B हा C चा भाऊ आहे आणि D हा B चा मुलगा आहे. F, A ची सहचारिणी आहे तर G ही B ची सहचारिणी आहे. तर D ची आजी कोण ?

1) C **2) G** **3) A** **4) F**

Get Printed Study Notes for UPSC Exam - https://iasexamportal.com/notes

Questions 73 : Three persons A, B and C wore shirts of red, white and buff colours (not necessarily in that order) and pants of green, buff and brown colours (not necessarily in that order.) No person wore pant and shirt of the same colour. Futher it is given that.

1) A did not wear shirt of white colour
2) B did not wear shirt of red colour
3) C did not wear shirt of buff colour
4) A did not wear pant of green colour
5) B wore pant of buff colour

What were the colours of pant and shirt worn by C respectively ?

1) Brown and white **2) Green and red**
3) Brown and red **4) Green and white**

प्रश्न क्र. 73 : A, B, आणि C या व्यक्तिंनी लाल, पांढरा आणि बदामी रंगाचे (त्याच क्रमाने आवश्यक नाही) शर्ट आणि हिरवी, बदामी आणि तपकिरी रंगाची (त्याच क्रमाने आवश्यक नाही) पँट घातली होती. कोणीही एकाच रंगाचा शर्ट आणि पँट घातली नव्हती. तसेच असेही दिले आहे की

1) A ने पांढऱ्या रंगाचा शर्ट घातला नव्हता.
2) B ने लाल रंगाचा शर्ट घातला नव्हता.
3) C ने बदामी रंगाचा शर्ट घातला नव्हता.
4) A ने बदामी रंगाची पँट घातली नव्हती.
5) B ने बदामी रंगाची पँट घातली होती.

C ने अनुक्रमे कोणत्या रंगाची पँट आणि शर्ट घातला होता ?

1) तपकिरी आणि पांढरा **2) हिरवी आणि लाल**
3) तपकिरी आणि लाल **4) हिरवी आणि पांढरा**

Questions 74: Rajesh, Rakesh and Ritesh are standing in a queue. There are 5 persons between Rajesh and Rakesh, 8 persons between Rakesh and Ritesh. If there are three persons ahead of Ritesh and 21 persons are standing behind Rajesh, then what could be the minimum number of persons in the queue ?

प्रश्न क्र. 74 : राजेश, राकेश आणि रितेश एका रांगेत उभे आहेत. राजेश आणि राकेश यांच्यामध्ये 5 व्यक्ति आहेत, राकेश आणि रितेश यांच्यामध्ये 8 व्यक्ति आहेत. जर रितेशच्या पुढे 3 व्यक्ति आणि राजेशच्या मागे 21 व्यक्ति उभ्या असतील, तर कमीतकमी किती व्यक्ति रांगेत असतील ?

1) 40 **2) 35** **3) 28** **4) 26**

Questions 75 to 77 : There is some relation between first two terms. The same relation exists between the last two terms. Which term amongst the alternatives will appear at the question mark ?

प्रश्न क्र. 75 ते 77 : पहिल्या दोन पदांमध्ये जो संबंध आहे तसाच संबंध शेवटच्या दोन पदांमध्ये आहे. प्रश्नचिन्हाच्या जागी येणारे योग्य पद पर्यायातून निवडा.

75 : Overlook : Treachery : : ? : ?

1) Mitigate : Penitence **2) Often : Rarely**
3) Punish : Criminal **4) Ignore : Betrayal**

75 : दुर्लक्ष : दगाबाजी : : ? : ?

1) शमविणे : पश्चात्ताप **2) वारंवार : विरळा**
3) छळणे : गुन्हेगार **4) काणाडोळा करणे : विश्वासघात**

76 : 20 : 11 : : 102 : ?

1) 98 **2) 52** **3) 61** **4) 49**

77 : XWV : UTS : : LKJ : ?

1) IHG **2) GHI** **3) STU** **4) MNO**

Question 78 : Vikas decided to donate 12% of his salary. But he donated ₹ 2240/- which was $\frac{2}{3}$ of what he had decided to donate. How much was the salary of Vikas ?

प्रश्न क्र. 78 : विकासने त्याच्या पगाराच्या 12% देणगी देण्याचे ठरविले. पण त्याने 2240 रू. देणगी दिली जी त्याने ठरविलेल्या देणगीच्या $\frac{2}{3}$ होती. तर विकासचा पगार किती होता ?

1) 25000/- **2) 24600/-** **3) 28000/-** **4) 25650 /-**

Question 79 : Which two signs should be interchanged to make the given expression correct ?

प्रश्न क्र. 79 : कोणत्या दोन चिन्हांची अदलाबदल करावी ज्यामुळे दिलेली पदावली योग्य होईल ?

$$5 + 5 \times 5 - 5 \div 5 = 5$$

1) – and / आणि ÷

2) + and / आणि ×

3) + and / आणि ÷

4) both 1 and 3 / 1 आणि 3 दोन्हीं

Question 80 : One side of a rectangle is (3x + 7) cm and the other side is (2x – 5) cm. If the perimeter of the reactangle is 64 cm then what is the area of that rectangle in sq.cm ?

प्रश्न क्र. 80 : एका आयताची एक बाजू (3x + 7) सें.मी आहे तर दुसरी बाजू (2x – 5) सें.मी आहे. जर त्या आयताची परिमिती 64 सें.मी असेल तर त्या आयताचे क्षेत्रफळ किती चौ.सें.मी असेल ?

1) 180 **2) 175** **3) 200** **4) 150**

Question 81 : How many minimum square tiles are required to pave the floor of room having size 13 m 44 cm long and 11 m and 34 cm broad ?

प्रश्न क्र. 81 : 13 मी 44 सें.मी लांब आणि 11 मी 34 सें.मी रुंद आकाराच्या खोलीला फरसबंदी करण्यासाठी कमीत कमी किती चौरस फरशा लागतील ?

1) 44 **2) 41** **3) 42** **4) 84**

Question 82 : A cricket team scored average 5.3 runs for the first thirty overs. If 243 runs are required to win the match then how many average runs required to be made in the remaining 20 overs to win the match ?

प्रश्न क्र. 82 : एका क्रिकेट संघाने पहिल्या 30 षटकांमध्ये सरासरी 5.3 धावा काढल्या. जर सामना जिंकण्यासाठी 243 धावांची गरज असेल तर उरलेल्या 20 षटकांमध्ये धावांचा सरासरी वेग किती असल्यास सामना जिंकता येईल ?

1) 4.2 **2) 12.15** **3) 4.8** **4) 5.2**

Question 83 : In the given figure

How much is ∠a + ∠b + ∠c + ∠d + ∠e + ∠f + ∠g ?

प्रश्न क्र. 83 : दिलेल्या आकृतीत

∠a + ∠b + ∠c + ∠d + ∠e + ∠f + ∠g किती असेल ?

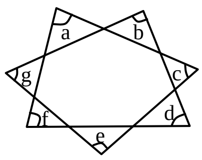

1) 440° **2) 580°** **3) 720°** **4) 540°**

Get Printed Study Notes for UPSC Exam - https://iasexamportal.com/notes

Question 84 : If $(x - 6)$ is the HCF of $x^2 - 2x - 24$ and $x^2 - Kx - 6$, then what is the value of K ?

प्रश्न क्र. 84 : जर $x^2 - 2x - 24$ आणि $x^2 - Kx - 6$ यांचा मसावि $(x - 6)$ असेल, तर K ची किंमत काय असेल ?

1) – 5 **2) 5** **3) 3** **4) – 4**

Directions for following 6 questions : Given below are six questions describing a situation and is followed by four possible responses. Indicate the response you find the most appropriate. Choose only one response for each question. The responses will be evaluated based on the level of appropriateness for the given situation.

Please attempt all the questions. There is no penalty for wrong answers for these six questions.

पुढील सहा प्रश्नांसाठी सूचना : खाली सहा प्रश्न दिले आहेत ज्यात प्रत्येकी एक घटना दिली आहे आणि त्यानंतर चार प्रतिक्रिया दिल्या आहेत. तुमच्या दृष्टीने त्यातील सर्वात योग्य प्रतिक्रिया नोंदवा. प्रत्येक प्रश्नाकरीता एकच पर्याय निवडा. उत्तरांचे मूल्यांकन, दिलेल्या घटनेच्या संदर्भात उपयोगितेच्या स्तरावर केले जाईल.

कृपया सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्या. या सहा प्रश्नांच्या चुकीच्या उत्तरासाठी कोणताही दंड केला जाणार नाही.

Question no. 85 : The agitation which is going on in the state due to the issue of caste based reservation. It (agitation) has become a serious problem. There is an atmosphere of terror in the state. In this situation; as the Head of the State Backward Class Commission, what a prompt decision will you take after taking that community in confidence ?

1) **Will consitute a committee of experts and suggest them to prepare a report based on the constitution.**
2) **Remain in touch with the Chief Minister and the seniors.**
3) **Take them in confidence and convince them that reservation cannot be given more than 50%.**
4) **After considering the social and economical criteria will think over whether reservation can be given.**

प्रश्न क्र. 85 : जातीय आरक्षणाच्या मुद्यावरून चालू असलेल्या आंदोलनाला तीव्र स्वरूप येऊन राज्यभरात दहशतीचे वातावरण निर्माण झाले आहे अशावेळी राज्य मागासवर्ग आयोगाचे प्रमुख म्हणून त्या जातीय समुहास विश्वासात घेऊन राज्यात शांतता प्रस्थापित करण्यासाठी कोणता निर्णय तातडीने घ्याल?

1) **तज्ज्ञ अधिकाऱ्यांची समिती नेमून राज्यघटनेचा आधार घेऊन अहवाल बनवण्यास सांगाल.**
2) **मुख्यमंत्री व वरिष्ठांशी संपर्कात रहाल.**
3) **50% पेक्षा जास्त आरक्षण देता येत नाही हे त्यांना विश्वासात घेऊन सांगाल.**
4) **सामाजिक व आर्थिक निकषांचा विचार करून आरक्षण देता येईल का याबाबत विचार कराल.**

Question no. 86 : It is planned to construct a monument of a historical eminent person in the sea. But the spot is a major place for fishing. The construction of the monument may cause obsruction for fishing. In this situation as an Incharge of the cultural department, what will you do?

1) **Appoint a committee of experts to think over the alternative place for the monument and ask for its report.**
2) **Drive away the fisherman to other place.**
3) **Narrate the greatness of the historical eminent person to the fishermen and request them to migrate.**
4) **Make available to them other opportunities of business.**

प्रश्न क्र. 86 : समुद्रामध्ये एका ऐतिहासिक महापुरुषाचे वास्तु–शिल्प बांधण्याचे नियोजित केले आहे. परंतु ते ठिकाण मासेमारीचे प्रमुख क्षेत्र आहे. शिल्पाच्या निर्मितीमुळे मासेमारीचा व्यवसाय त्याठिकाणी बंद होण्याचा धोका आहे. अशा परिस्थितीत सांस्कृतिक विभागाचे अधिकारी म्हणून तुम्ही काय कराल?

1) **वास्तूशिल्पाच्या पर्यायी जागेसंदर्भात तज्ज्ञ समितीची नेमणूक करून अहवाल मागवाल.**
2) **मासेमारी करणाऱ्या लोकांना अन्य ठिकाणी पाठवाल.**
3) **मासेमारी करणाऱ्या लोकांना ऐतिहासिक महापुरुषाचे महत्व सांगून त्यांना अन्य ठिकाणी स्थलांतरित होण्याची विनंती कराल.**
4) **त्यांना अन्य व्यवसायांची संधी उपलब्ध करून द्याल.**

Question no. 87 : You are an Executive Engineer in Metro Project. You came to know that the quality of products used in a construction was not up to the mark. When you informed about it to the project manager, he tried to bribe and threten you. What will you do ?

1) **Report about it to senior officer.**
2) **Give a written letter to the higher authority for investigation and further action.**
3) **Complain about the matter to the police.**
4) **You will accept the bribe and keep quiet.**

प्रश्न क्र. 87 : तुम्ही मेट्रोच्या प्रकल्पात कार्यकारी अभियंता या पदावर कार्यरत आहात. तुमच्या निदर्शनास येते की कामासाठी वापरण्यात येणारे साहित्य निकृष्ट दर्जाचे आहे. तुम्ही याबाबत प्रकल्प व्यवस्थापकास विचारणा केली असता तो तुम्हाला लाच स्वीकारण्यास सांगून धमकी देत आहे. तुम्ही काय कराल?

1) **याबाबत वरिष्ठ अधिकाऱ्याकडे तक्रार कराल.**
2) **या घटनेचा सखोल तपास व कार्यवाहीसाठी वरिष्ठांकडे याबाबत लेखी तक्रार कराल.**
3) **पोलिसांकडे तक्रार कराल.**
4) **तुम्ही लाच स्विकाराल आणि गप्प बसाल.**

Question no. 88 : You are a Deputy Superintendent of Police. One common man gives you a telephonic information that one reknowned social activist is killed by two youth on the road. What would you do?

1) **Inform to higher authority.**
2) **Order to the nearest police station to take a charge of that spot.**
3) **Spread the message to all the police station on wireless for the check post.**
4) **Wait for the authentic information.**

Get Printed Study Notes for UPSC Exam - https://iasexamportal.com/notes

प्रश्न क्र. 88 : तुम्ही पोलिस उपअधीक्षक आहेत. एका सामाजिक कार्यकर्त्याची दोन तरुणांनी हत्या केल्याची माहिती एक व्यक्ती तुम्हाला फोनवरून देतो. अशावेळी तुम्ही काय कराल?

1) **वरिष्ठांना याबाबत माहिती द्याल.**
2) **जवळच्या पोलिस स्टेशनला घटनास्थळाचा ताबा घेण्याचा आदेश द्याल.**
3) **वायरलेसवरून सर्व पोलिस स्टेशनला नाकाबंदीचा आदेश द्याल.**
4) **अचूक माहितीची वाट बघाल.**

Question no. 89 : Two of your subordinates are intellectually superior and have an efficiency to solve any kind of problem of office but both the subordinates always quarrel with each other. You will .....

1) **find out the cause behind their unhealthy relationship.**
2) **transfer one subordinate to another unit.**
3) **give the memo to both the subordinates.**
4) **handle them with the help of counsellor.**

प्रश्न क्र. 89 : तुमचे दोन कनिष्ठ अधिकारी कुशाग्र बुद्धीमत्तेचे आहेत. ऑफिसच्या कुठल्याही समस्येचे निराकरण करण्यासाठी ते कार्यक्षम आहेत परंतु दोघे सतत आपसात भांडत असतात. अशावेळी तुम्ही काय कराल ?

1) **त्यांच्या कमजोर नातेसंबंधामागची कारणे शोधाल.**
2) **एका कनिष्ठ अधिकाऱ्याची दुसऱ्या विभागाकडे बदली कराल.**
3) **दोघांनाही कारणे दाखवा नोटीस द्याल.**
4) **समुपदेशकाची मदत घेऊन दोघांमधील दुरावा कमी कराल.**

Question no. 90 : You are the owner of Pvt. Ltd. company. You found that lethargic behaviour of workers negatively affect the commitments of customers. You will ......

1) **decrese the salary of workers.**
2) **give them suspension order.**
3) **appoint the new trained workers.**
4) **give them a skill based training.**

प्रश्न क्र. 90 : तुम्ही एका खाजगी कंपनीचे मालक आहात. तुमच्या असे निदर्शनास येते की कर्मचाऱ्यांच्या हलगर्जी वर्तनाचा नकारात्मक परिणाम ग्राहकांशी केलेल्या वचनपूर्तीवर होत आहे. तुम्ही काय कराल?

1) **त्यांचे वेतनात कपात कराल.**
2) **त्यांना निलंबित कराल.**
3) **नवीन कुशल कामगारांची नियुक्ती कराल.**
4) **त्यांना कौशल्याधिष्ठित प्रशिक्षण द्याल.**

PAPER ENDS HERE

Download FREE UPSC E-BOOKS FREE! CLICK HERE

Get Printed Study Notes for UPSC Exam - https://iasexamportal.com/notes

Space for Rough Work / कच्च्या कामासाठी जागा

Get Printed Study Notes for UPSC Exam - https://iasexamportal.com/notes

जोपर्यंत तुम्हाला सांगितले जात नाही तोपर्यंत हा प्रश्नसंच उघडू नका.

डॉ. आंबेडकर स्पर्धा परीक्षा केंद्र, यशदा, पुणे

यांच्याकरीता

प्रज्ञा शोध व सर्वोत्कृष्टता केंद्र, नौ. वाडिया महाविद्यालय, पुणे

यांनी आयोजित केलेली

प्रवेश परीक्षा

वेळ : दोन तास | **अधिकतम गुण : 200**

सूचना

1. **परीक्षा सुरू झाल्यानंतर लगेचच ह्या प्रश्नसंचात काही पाने कोरी किंवा फाटलेली आहेत का किंवा काही पाने किंवा प्रश्न गहाळ झाले आहेत का हे तपासा. तसे असल्यास ह्या प्रश्नसंचाऐवजी नवीन प्रश्नसंच घ्या.**
2. बाजूला दिलेल्या चौकोनात तुमचा परीक्षा क्रमांक लिहा. त्या व्यतिरिक्त या प्रश्नसंचावर काही लिहू नका.
3. या प्रश्नसंचात एकूण **दोन** भाग खालीलप्रमाणे विभागलेले आहेत.

	एकूण प्रश्न	गुण	प्रश्नांचे स्वरूप	चुकीच्या उत्तरासाठी दंड
भाग – 1	50	100	वस्तुनिष्ठ	प्रत्येक चुकीच्या उत्तरासाठी एक तृतियांश गुणांचा दंड
भाग – 2	40	100	वस्तुनिष्ठ	प्र. क्र. 85 ते 90 व्यतिरिक्त प्रत्येक चुकीच्या उत्तरासाठी एक तृतियांश गुणांचा दंड

प्रत्येक प्रश्न इंग्रजी आणि मराठी मध्ये छापलेला आहे. प्रत्येक प्रश्नाला चार पर्याय दिलेले आहेत. त्यापैकी असा एक पर्याय निवडा की जो तुम्हाला उत्तरपत्रिकेवर नोंदवायचा आहे. जर तुम्हाला एकापेक्षा अधिक पर्याय बरोबर वाटत असतील तर त्यातील तुम्हाला वाटणारा सर्वात योग्य पर्याय नोंदवा. कोणत्याही प्रश्नासाठी **केवळ एकच** पर्याय निवडा.

4. सर्व 90 वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरे (भाग 1 व 2) सकाळी 11 ते दुपारी 1 या वेळेत तुम्हाला त्यासाठी दिलेल्या स्वतंत्र उत्तरपत्रिकेवरच नोंदवायची आहेत.
5. वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरपत्रिका दुपारी 1 वाजता परत घेतली जाईल. कोणत्याही परिस्थितीत वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरे दुपारी 1 नंतर लिहिता येणार नाहीत
6. उत्तरपत्रिकेवर पर्याय नोंदविण्यापूर्वी तुम्हाला उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट माहिती भरायची आहे. ही माहिती तुम्हाला दिलेल्या प्रवेश पत्रिकेवर आहे.
7. सर्व प्रश्नांचे पर्याय नोंदवून पूर्ण झाल्यानंतर आणि परीक्षा संपल्यानंतर तुम्हाला पर्यवेक्षकांकडे **फक्त उत्तरपत्रिका** द्यावयाची आहे. हा प्रश्नसंच घेवून जाण्यास तुम्हाला परवानगी आहे. दुपारी 12 वाजण्यापूर्वी तुम्ही परीक्षाकक्षातून बाहेर जाऊ शकणार नाही.
8. कच्चे काम करण्यासाठी या प्रश्नसंचाच्या शेवटी काही जागा दिली आहे.
9. **चुकीच्या उत्तराकरीता दंड :**
   प्रश्नपत्रिकेमध्ये प्रश्न क्रमांक 85 ते 90 व्यतिरिक्त भाग 1 व भाग 2 मधील इतर प्रश्नांचे चुकीचे उत्तर नोंदविणाऱ्या परीक्षार्थींना दंड केला जाईल. **प्रश्न क्रमांक 85 ते 90** या प्रश्नांच्या चुकीच्या उत्तरांसाठी दंड केला जाणार नाही.
   i) प्रत्येक प्रश्नाला चार पर्यायी उत्तरे दिली आहेत. परीक्षार्थ्याने दिलेल्या प्रत्येक चुकीच्या उत्तरासाठी त्या प्रश्नाला असलेल्या गुणांच्या एक तृतियांश गुण दंड म्हणून कापले जातील.
   ii) जर परीक्षार्थ्याने एका प्रश्नासाठी एकापेक्षा जास्त उत्तरे नोंदविली तर जरी त्यातील एखादे उत्तर बरोबर असेल तरीही ते उत्तर चुकीचे मानले जाईल व त्यासाठी वरीलप्रमाणे दंड केला जाईल.
   iii) जर एखाद्या प्रश्नाचे उत्तर नोंदविलेच नाही तर त्या प्रश्नासाठी कोणताही दंड केला जाणार नाही.
10. **या प्रश्नसंचातील भाग–2 मध्ये कमीत कमी 33 गुण मिळाल्यासच भाग–1 तपासला जाईल आणि अंतिम निवड यादी भाग–1 मध्ये मिळालेल्या गुणांनुसारच तयार केली जाईल याची नोंद घ्यावी.**
11. **या परीक्षेचा निकाल दि. 28.12.2018 रोजी किंवा त्यानंतर आमच्या www.yashada.org/acec या वेबसाईटवर घोषित केला जाईल.**

जो पर्यंत तुम्हाला सांगितले जात नाही तोपर्यंत हा प्रश्नसंच उघडू नका.

Note : English version of the instructions is printed on the front cover of this Booklet.

Download FREE UPSC E-BOOKS FREE! CLICK HERE